

Ministerstvo kultury České republiky
k rukám ministra kultury Oty Klempeře
Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana

Datovou schránkou

V Ospělově dne 6. července 2026
na svátek Mistra Pravdy, jež Tě osvobodí

Žadatel / navrhovatel:

Mgr. Dušan Dvořák, nar. 12. 1. 1962
bytem 798 55 Ospělov 6
datová schránka: r8u3nhx
jako zmocněnec přípravného výboru náboženské společnosti **Konopná církev**

Dodatek č. 1 k žádosti o sdělení stavu řízení návrhu na registraci na sv. Bastilu dne 14. července 2016

a k návrhu na pokračování řízení, případně k podnětu k novému řízení a novému rozhodnutí ve věci registrace náboženské společnosti Konopná církev

Tento dodatek se podává k žádosti adresované Ministerstvu kultury České republiky, k rukám ministra kultury Oty Klempeře, která byla podána datovou schránkou dne 26. června 2026 a v záhlaví této žádosti označena jako „Žádost o sdělení procesního stavu řízení vedeného od 14. 7. 2016“.

I. Úvod a účel dodatku

Vážený pane ministře,

tímto doplňuji žádost ze dne 26. června 2026 o právní podklady vyplývající z dosavadních soudních rozhodnutí ve věci registrace Konopné církve, zejména z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 7 As 188/2018-386, usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2019, sp. zn. II. ÚS 503/19, a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2023, č. j. 5 As 21/2022-83.

Účelem tohoto dodatku není obcházet pravomocná soudní rozhodnutí. Účelem je doložit, že v dosavadním řízení zůstala nedostatečně vypořádána zásadní otázka rozdílu mezi pouhým náboženským spolkem zapsaným v rejstříku spolků a registrovanou církví a náboženskou společností podle zákona č. 3/2002 Sb.

Tato otázka je pro další postup Ministerstva kultury zásadní. Pokud stát tvrdí, že neuznáním registrace Konopné církve nebrání v náboženském životě, musí současně přezkoumatelně vysvětlit, zda spolková forma skutečně poskytuje stejný právní prostor jako registrace církve, a to zejména ve vztahu k náboženským předmětům z konopí, duchovní službě, církevním školám, výuce náboženství, zpovědnímu tajemství, církevním sňatkům, neveřejným pohřebištím a daňovým důsledkům.

II. Usnesení NSS č. j. 7 As 188/2018-386: procesní odmítnutí, nikoli meritorní vypořádání

Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2018, č. j. 7 As 188/2018-386, odmítl kasační stížnost jako nepřipustnou. Důvodem nebylo věcné potvrzení postupu Ministerstva kultury, nýbrž skutečnost, že žadatel byl v řízení před Městským soudem v Praze procesně úspěšný: rozhodnutí ministra kultury i prvostupňové rozhodnutí ministerstva byla zrušena a věc byla vrácena Ministerstvu kultury k dalšímu řízení.

NSS výslovně vyšel z toho, že výhrady žadatele směřovaly především proti odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze, nikoli proti jeho výroku. Z tohoto usnesení proto nelze dovozovat, že by NSS meritorně schválil závěr, že náboženský spolek má stejná práva jako registrovaná církev, nebo že by se věcně vypořádal s otázkou náboženských předmětů z konopí a předběžných otázek Soudnímu dvoru Evropské unie.

K předběžným otázkám NSS pouze dodal, že v tehdejší fázi řízení nebylo jejich položení nutné, neboť těžiště rozhodnutí Městského soudu v Praze nespočívalo v hmotněprávním posouzení registrace, nýbrž v procesní vadě spočívající v nesprávném zastavení řízení namísto meritorního rozhodnutí.

Toto rozhodnutí tedy nemůže být překážkou, aby Ministerstvo kultury v roce 2026 nově a konkrétně posoudilo rozdíl mezi spolkem a registrovanou církví a otázku, zda náboženské předměty z konopí mají unijní a ústavněprávní rozměr.

III. Usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 503/19: odmítnutí bez věcného přezkumu

Ústavní soud v usnesení ze dne 26. 3. 2019, sp. zn. II. ÚS 503/19, ústavní stížnost odmítl. Ve vztahu k usnesení NSS ji posoudil jako zjevně neopodstatněnou a ve vztahu k rozsudku Městského soudu v Praze a rozhodnutím Ministerstva kultury jako nepřípustnou, neboť věc v té době nebyla pravomocně skončena.

Ústavní soud současně výslovně uvedl, že se vzhledem k důvodům odmítnutí ústavní stížnosti nezabýval návrhem na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

Ani Ústavní soud tedy meritorně neposoudil, zda pouhá spolková forma zajišťuje srovnatelný výkon náboženských práv jako registrace církve. Neposoudil ani otázku výroby, dovozu, vývozu a užívání konopných modlitebních, obřadních nebo náboženských předmětů.

IV. Rozsudek NSS č. j. 5 As 21/2022-83: rozdíl mezi spolkem a církví byl uznán, nikoli však konkrétně otestován

Rozhodující je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2023, č. j. 5 As 21/2022-83. NSS zde již věcně posuzoval, zda Konopná církev splňuje definiční znaky církve a náboženské společnosti podle § 3 písm. a) zákona č. 3/2002 Sb.

NSS dospěl k závěru, že učení Konopné církve podle něj nelze považovat za náboženské vyznání. Soud vycházel zejména z názoru, že toto učení postrádá dostatečný vztah k metafyzickému nebo sakrálnímu světu, neřeší existenciální otázky, není dostatečně komplexní a neobsahuje srozumitelný etický systém.

Současně však NSS výslovně zaznamenal námitku, že odmítnutím registrace je Konopná církev postavena do nižšího právního postavení, že nemůže využívat práv podle zákona o církvích a náboženských společnostech a že zamítnutí registrace má dopad i do daňové oblasti.

NSS se s touto námitkou vypořádal tak, že registrace církve v českém právním řádu podle jeho názoru není podmínkou jejího skutečného fungování a realizace práv spojených s projevy náboženství. Dále uvedl, že dopad do práv Konopné církve spočívá v nemožnosti využívat práv registrované církve podle § 6 a § 7 zákona č. 3/2002 Sb., avšak tato práva podle NSS přímo nesouvisí s projevy náboženského vyznání ani s fungováním církve bez zásahu státních orgánů.

Právě zde spočívá nevypořádané právní jádro věci: soud rozdíl mezi spolkem a registrovanou církví nepopřel, ale bez konkrétního testu jej prohlásil za nepodstatný pro výkon náboženské svobody.

V. Proč zvláštní práva církví nelze označit za nábožensky nepodstatná

Zvláštní práva podle zákona č. 3/2002 Sb. nelze bez dalšího označit za práva, která přímo nesouvisí s projevy náboženského vyznání. Naopak jde o práva typicky spojená s veřejným, institucionálním a komunitním výkonem náboženského života.

Mezi tato práva patří zejména:

1. vyučování náboženství na státních školách,
2. výkon duchovenské služby v ozbrojených silách, ve vazbě, ve výkonu trestu, v zabezpečovací detenci, v ochranném léčení a ochranné výchově,
3. konání církevních sňatků,
4. zřizování církevních škol,

5. zachování povinnosti mlčenlivosti duchovními v souvislosti se zpovědním tajemstvím nebo obdobným právem.

Tato práva nejsou pouhým administrativním bonusem. Vyučování náboženství, duchovní služba, církevní sňatek, církevní škola a zpovědní tajemství jsou klasickými projevy náboženství navenek. Pokud je může vykonávat jen registrovaná církev, nelze tvrdit, že spolková forma je z hlediska náboženské svobody plně rovnocenná registraci církve.

Ministerstvo kultury je proto žádáno, aby se výslovně vyjádřilo, zda se ztotožňuje se závěrem, že tato práva „přímo nesouvisí“ s projevy náboženského vyznání, a pokud ano, z jakých konkrétních důvodů.

VI. Školy: spolek může založit školu, ale nejde o totéž jako církevní škola

Žadatel výslovně připouští, že podle obecného školského práva může školu nebo školskou právnickou osobu za splnění zákonných podmínek zřídit i jiná právnická osoba, tedy také spolek. Z toho však neplyne, že spolek má stejné postavení jako registrovaná církev.

Rozdíl spočívá v tom, že zákon o církvích a náboženských společnostech zná zvláštní právo registrovaných církví zřizovat církevní školy. Školský zákon současně počítá se školskou právnickou osobou zřízenou registrovanou církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Spolek tedy může založit soukromou školu, ale nemá veřejnoprávní status církve vykonávající zvláštní právo zřizovat církevní školy a vyučovat náboženství v režimu zákona č. 3/2002 Sb. Tento rozdíl nebyl v rozhodnutích soudů konkrétně vypořádán.

VII. Neveřejná pohřebiště: zvláštní právo vázané pouze na registrované církve

Zákon o pohřebnictví zná institut neveřejného pohřebiště. Takové neveřejné pohřebiště může být podle zákona určeno výlučně pro ukládání lidských pozůstatků nebo lidských ostatků příslušníků registrovaných církví a náboženských společností, jestliže jejich vnitřní předpisy a obřady neumožňují uložení na veřejném pohřebišti.

Zřizovatelem i provozovatelem takového neveřejného pohřebiště smí být pouze registrovaná církev a náboženská společnost, a to na pozemku v jejím vlastnictví.

Tato právní úprava je důkazem, že český právní řád v některých otázkách výslovně spojuje určité náboženské, obřadní a komunitní oprávnění jen s registrovanou církví, nikoli s běžným spolkem. Soudy se s touto konkrétní rovínou v řízení o Konopné církvi nevypořádaly.

VIII. Daně: nebyl proveden konkrétní srovnávací test

NSS k daňové námitce uvedl pouze to, že daňový dopad je logickým důsledkem závěru, že Konopná církev podle jeho názoru není církví ani náboženskou společností. Tím však nebyl proveden konkrétní srovnávací test právního postavení spolku, registrované církve a evidované církevní právnické osoby.

Žadatel netvrdí, že spolek nemůže mít žádné daňové výhody. Tvrdí však, že existují daňové režimy výslovně navázané na registrované církve a náboženské společnosti, zejména u kostelních sbírek, příjmů za církevní úkony a příspěvků členů registrovaných církví a náboženských společností.

Ministerstvo kultury je proto žádáno, aby se vyjádřilo, zda podle jeho názoru náboženský spolek a registrovaná církev mají ve všech relevantních daňových otázkách rovnocenné postavení, a pokud ano, z jakých konkrétních ustanovení právního řádu tento závěr dovozuje.

IX. Náboženské předměty z konopí, dovoz, vývoz, výroba a předběžné otázky SDEU

Žadatel v předchozích řízeních opakovaně namítal, že omezením výroby, importu a exportu výrobků z konopí je fakticky omezena i činnost Konopné církve, neboť církev nemůže nakládat se svými konopnými modlitebními, obřadními a náboženskými předměty ani pro potřeby členů a obřadů vyrábět konopné masti, oleje a další nábožensky významné předměty.

NSS v rozsudku č. j. 5 As 21/2022-83 tuto námitku odmítl s tím, že navržené předběžné otázky se týkají nakládání s konopím podle zákona č. 167/1998 Sb., a nikoli předmětu registračního řízení. Soud uvedl, že v posuzovaném řízení šlo pouze o registraci Konopné církve, nikoli o její faktické fungování.

Tento závěr je právě pro další postup Ministerstva kultury nutné znovu promyslet. Registrace církve totiž není izolovanou formalitou. Registrace je právním předpokladem určitého typu institucionálního, veřejnoprávního a kolektivního výkonu náboženské svobody.

Pokud stát současně tvrdí, že neuznáním registrace Konopné církvi nebrání v náboženském životě, musí odpovědět na otázku, zda Konopná církev může mimo režim registrace legálně dovážet, vyvážet, vyrábět, uchovávat a užívat své náboženské předměty z konopí. Bez této odpovědi je tvrzení o možnosti faktického fungování církve pouze formální.

X. Nevypořádané otázky pro Ministerstvo kultury

Žadatel proto žádá Ministerstvo kultury, aby se výslovně vyjádřilo k těmto otázkám:

1. Považuje Ministerstvo kultury pouhou spolkovou formu za právně rovnocennou registraci církve podle zákona č. 3/2002 Sb.?
2. Pokud ano, z jakých konkrétních ustanovení právního řádu tento závěr dovozuje?
3. Považuje Ministerstvo kultury zvláštní práva podle § 6 a § 7 zákona č. 3/2002 Sb. za práva nábožensky nepodstatná?
4. Jak Ministerstvo kultury právně odlišuje soukromou školu založenou spolkem od církevní školy založené registrovanou církví?
5. Jak Ministerstvo kultury vyhodnocuje institut neveřejného pohřebiště, jehož zřízení a provozování je zákonem spojeno pouze s registrovanou církví a náboženskou společností?
6. Jak Ministerstvo kultury vyhodnocuje daňové rozdíly mezi spolkem, registrovanou církví a evidovanou církevní právnickou osobou?
7. Jak Ministerstvo kultury vyhodnocuje otázku dovozu, vývozu, výroby, držení a užívání náboženských předmětů z konopí?
8. Považuje Ministerstvo kultury otázku náboženských předmětů z konopí za otázku bez vztahu k registraci církve, nebo připouští, že jde o otázku reálného výkonu náboženské svobody?
9. Považuje Ministerstvo kultury za nezbytné, aby byla tato otázka v případném soudním řízení předložena Soudnímu dvoru Evropské unie podle čl. 267 SFEU?
10. Pokud Ministerstvo kultury předběžnou otázku nepovažuje za potřebnou, žádá žadatel o konkrétní odůvodnění, nikoli o obecný odkaz na to, že registrační řízení se týká pouze vnitrostátního práva.

XI. Návrh doplnění požadovaného postupu ministerstva

Žadatel navrhuje, aby Ministerstvo kultury v návaznosti na žádost ze dne 26. června 2026 a tento dodatek:

1. sdělilo, zda považuje řízení zahájené dne 14. 7. 2016 za pravomocně skončené, nebo dosud procesně neuzavřené,
2. uvedlo, zda tento dodatek posoudí jako doplnění podnětu k novému řízení a novému rozhodnutí podle § 101 správního řádu,
3. výslovně se vyjádřilo k rozdílu mezi náboženským spolkem a registrovanou církví,
4. výslovně se vyjádřilo ke zvláštním právům podle § 6 a § 7 zákona č. 3/2002 Sb.,
5. výslovně se vyjádřilo k církevním školám, neveřejným pohřebištím, duchovní službě, zpovědnímu tajemství a daňovým otázkám,
6. výslovně se vyjádřilo k právnímu režimu náboženských předmětů z konopí,
7. výslovně se vyjádřilo k potřebě předběžných otázek Soudnímu dvoru Evropské unie,

8. neodmítlo toto podání jen formálně, ale posoudilo je podle skutečného obsahu, zásad dobré správy, legitimního očekávání, náboženské neutrality státu a ochrany náboženského pluralismu.

XII. Závěr

Podstatou tohoto dodatku je, že dosavadní soudní rozhodnutí rozdíl mezi spolkem a registrovanou církví nepopřela. Naopak jej připustila, ale bez konkrétního testu jej označila za nepodstatný pro výkon náboženské svobody.

Tento závěr podle žadatele neobstojí bez samostatného posouzení práv, která český právní řád spojuje výslovně s registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi.

Jestliže český právní řád přiznává pouze registrovaným církvím určitá zvláštní práva v oblasti výuky náboženství, duchovní služby, církevních škol, církevních sňatků, zpovědního tajemství, neveřejných pohřebišť a daňového režimu, nelze bez dalšího tvrdit, že spolek má pro výkon náboženského života postavení rovnocenné registrované církvi.

Žadatel proto žádá Ministerstvo kultury České republiky, k rukám ministra kultury Oty Klemříře, aby se k uvedeným otázkám věcně, úplně a přezkoumatelně vyjádřilo.

S úctou

Mgr. Dušan Dvořák,
zmocněnec přípravného výboru náboženské společnosti Konopná církev,
datová schránka: r8u3nhx